

EUROPA-KOMMISSIONEN  
GENERALDIREKTORAT V  
BESKÆFTIGELSE, ARBEJDSMARKEDSRELATIONER OG SOCIALE ANLIGGENDER  
Generaldirektorat  
Generaldirektør

Bruxelles den  
D(98)/V/E/3

H.E. Mr Poul Skytte  
CHRISTOFFERSEN  
Permanent Representative of  
Denmark  
Rue d'Arlon, 73  
1040 BRUXELLES

Hr. Ambassadør,

ved Kommissionens tjenestegrene er der indgået en række klager vedrørende retten til den danske "efterløn". Det drejer sig om europæiske borgere, der har arbejdet i Danmark, eller som ikke for tiden bor i Danmark. Berørt er i første række tidligere grænsependlere, men også personer, der efter at have afsluttet deres beskæftigelse i Danmark er flyttet til en bopæl i en anden medlemsstat.

Efter de her foreliggende oplysninger har personer, der var arbejdsløshedsforsikret i Danmark krav på efterløn under følgende forudsætninger:

- a) de skal være 60 år gamle,
- b) de skal inden for de seneste 25 år have været arbejdsløshedsforsikret i Danmark i 20 år (eller inden for de seneste 15 år i 10 år, hvis de er født før den 1.3.1992 og har været medlem af arbejdsløsheds-kassen, indtil de går på efterløn) og
- c) de skal bo i Danmark

De forskellige klagere nægtes især adgang til den danske efterløn, fordi de ikke bor i Danmark, men ydelsen nægtes også i nogle tilfælde, fordi de pågældende ikke har tilbagelagt de krævede forsikringsperioder i Danmark.

De danske myndigheder mener ikke at være forpligtet af den gældende europæiske fællesskabsret til at udbetale disse ydelser, når de pågældende har bopæl uden for Danmark. Dette er i hvert fald begrundelsen i tre parallelle tilfælde, som der blev truffet afgørelse om i Arbejdsmarkedets Ankenævn den 17.7 1998 (j.nr. 1997-1-5290, 5291 og 5292 HD/MB).

Kommissionens tjenestegrene er i øjeblikket ved at undersøge, om de danske myndigheders holdning faktisk er forenelig med den europæiske fællesskabsret, især med artikel 48 i EF-traktaten og artikel 7, stk. 2, i forordning 1612/68.

Artikel 7, stk. 1 og 2, i forordning 1612/68 lyder:

"1. En arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, må ikke på grund af sin nationalitet behandles anderledes på de øvrige medlemsstaters områder end indenlandske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelses- og arbejdsvilkår, navnlig for så vidt angår aflønning afskedigelse og, i

tilfælde af arbejdsløshed, genoptagelse af beskæftigelse i faget eller genansættelse.

2. Arbejdstageren nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere."

Begrebet "sociale fordele" i artikel 7 stk. 2 i forordningen må ikke udlægges snævert (dom af 30.9.1975, sag 32/75, Cristini, Sml. s.1085, præmis 12). Efter Domstolens faste retspraksis omfatter begrebet sociale fordele "de rettigheder, det være sig med eller uden tilknytning til en arbejdskontrakt, som tilkommer enhver indenlandsk arbejdstager, i det væsentlige på grund af hans objektive status som arbejdstager, eller allerede fordi han har bopæl på det nationale område, og hvis udstrækning til også at gælde arbejdstagere med statsborgerskab i andre medlemsstater må antages at kunne fremme disses mobilitet inden for Fællesskabet" (dom af 27.5.1993, sag C-310/91, Schmid, Sml. I, s. 3011, præmis 18).

Som Domstolen fastslog i dom af 21. juni 1988 i sag 39/86 (Lair, Sml, s. 3161 præmis 36) består visse rettigheder, der beror på vandrende arbejdstageres status som arbejdstager, selv om de pågældende ikke længere er i beskæftigelse. Derfor traf Domstolen i sin dom af 27. november 1997 i sag C-57/896 (Meints, Sml. I, s. 6689) den afgørelse, at retten til en ydelse, der tildeles på betingelse af, at der har bestået et arbejdsforhold, som kort forinden er ophørt, er en social fordel efter betydningen i artikel 7, stk.2 i forordning 1612/68. Retten til denne ydelse er nemlig uløseligt bundet til den berettigedes objektive status som arbejdstager.

Tildeling af sådanne ydelser må ikke gøres afhængig af en forudsætning om bopæl. Ifølge Domstolens faste retspraksis forbyder ligebehandlingsprincippet i henhold til såvel traktatens artikel 48 som artikel 7 i forordning nr. 1612/68 ikke alene åbenlys forskelsbehandling begrundet i nationalitet, men enhver form for skjult forskelsbehandling, som ved anvendelse af andre kriterier reelt fører til samme resultat (se bl.a. dom af 23.5.1996 i sag C-237/94, O'Flynn, Sml. I, s. 2617, præmis 17). En national retsforordning må, medmindre den er objektivt begrundet og står i rimeligt forhold til de tilstræbte formål, anses for at medføre indirekte forskelsbehandling, når den efter selve sin karakter er egnet til i højere grad at berøre vandrende end indenlandske arbejdstagere og dermed risikerer navnlig at stille de vandrende arbejdstagere ringere (dom i ovennævnte sag O'Flynn, præmis 20).

Dette gælder også forudsætningen om bopæl i forbindelse med efterløn, som indenlandske arbejdstagere lettere kan opfylde end arbejdstagere fra andre medlemsstater.

Heller ikke når de danske myndigheder indvender, at de pågældende ikke opfylder kravet om en ventetid på 10 henholdsvis 15 år, synes dette argument holdbart. Ydelser som efterløn falder således muligvis ikke ind under forordning 1408/71, der fastsætter en sammentælling af forsikringsperioder. Der foreligger ganske vist ingen dom fra Domstolen til spørgsmålet om, om efterlønnen dækkes af forordning 1408/71. Men Domstolen er hidtil gået ud fra, at lignende førtidspensioneringsydelser i andre medlemsstater ikke dækkes af det materielle anvendelsesområde for forordning 1408/71 (dom i sag C-25/95, Otte, Sml. ...).

Derimod kan den kendsgerning, at forsikringsperioder i en anden medlemsstat ikke medregnes, være en krænkelse af forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 48 i traktaten og artikel 7, stk. 1 og 4 i forordning 1612/68.

De danske myndigheder tager åbenbart ikke selv hensyn til forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt i en anden medlemsstat. Denne omstændighed virker til ugunst for vandrende arbejdstagere, som har

været beskæftiget i en anden medlemsstat i en del af deres arbejdsliv. Der foreligger derfor en krænkelse af forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 48 i traktaten og artikel 7, stk. 1 og 4, i forordning 1612/68. Dette er i hvert fald indholdet af Domstolens dom af 15. januar 1998 i sag C-15/96 (Schöning-Kougebetopoulou, Sml. I, s. 47). Der ses ikke at være en objektiv begrundelse, der er uafhængig af de pågældende arbejdstageres nationalitet, og som står i rimeligt forhold til det med de nationale retsfor skrifter tilstræbte formål (se bl.a. dom af 26.5.1996, sag C237/94, O'Flynn, Sml. I, s. 2617).

På denne baggrund anmoder Kommissionen den danske regering om en redegørelse inden for to måneder efter modtagelsen af denne skrivelse.

Med venlig hilsen

Allan LARSSON